

Toerisme Project

EPB

Module 1: De Toerist

Toerisme Project

E P B

Module 1: De Toerist

Colofon

Werkgroep

Zr Lucy Carion
Mena Schwengle
Miranda Bareño, projectleidster

Tekstbijdragen

Benson Clark
Tommy Dirksz
Hein Gooskens
Yvonne Pourier
Francisco Spratt

Eindredactie

Stascha Hornix
Reina Riley

Vormgeving

Marjan Landman (binnenwerk)
VAD Drukkers N.V. (omslag)

Tekeningen

F.H. Priam, M. Tromp

Druk

VAD Drukkers N.V.

Voor het kritisch doorlezen van de teksten zijn wij Kees van Beek en Wim Rutgers dank verschuldigd. Ook gaat onze dank uit naar: de AHATA, de ATA en alle anderen die op één of andere manier hun bijdrage aan het project hebben geleverd.

Uitgegeven door Directie Onderwijs Aruba

ISBN 99904-85-10-0

Copyright © Land Aruba, Aruba 1995

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Voor je ligt het boek "Toerisme Project EPB Module 1". Dit project bestaat uit tekst, plaatjes en uit "doe-het-zelf-opdrachten". Die opdrachten zorgen ervoor dat je leert door te doen!*

Module 1 voert je op een creatieve wijze door de verschillende aspecten van het toerisme van Aruba. Wie weet, krijg je er wel een vakantie gevoel van. En zo leer je wat het toerisme betekent voor Aruba én jezelf!

* In de kantlijn bij de opdrachten staan bijzondere tekens. Deze geven aan wat je met de opdracht moet doen.

Groepsopdracht

Knutselopdracht

Puzzel

In de tekst staan schuingedrukte woorden. De betekenis van deze schuingedrukte woorden vind je in de "Woordenlijst" achter in dit boek.

Inhoud

Hoofdstuk 1	De toerist §1 <i>Wie is de toerist?</i>	7
	§2 <i>"Service" aan de toerist</i>	11
Hoofdstuk 2	Promotie	19
Hoofdstuk 3	☛ Sun, Sea, Sand	23
Hoofdstuk 4	Infrastructuur	27
Hoofdstuk 5	Mensen verdienen geld	31
Hoofdstuk 6	Aruba, wees jezelf! <i>De invloed van het toerisme</i>	35
Hoofdstuk 7	Waar naar toe?	41
Bijlage 1	Wat is een collage? Hoe maak ik een poster?	48
Bijlage 2	Orjunchi	49
Bijlage 3	Cunucu di Zuid	50
	Woordenlijst	51

Figuur 1.
"Aruba, at'ami aki"

De toerist

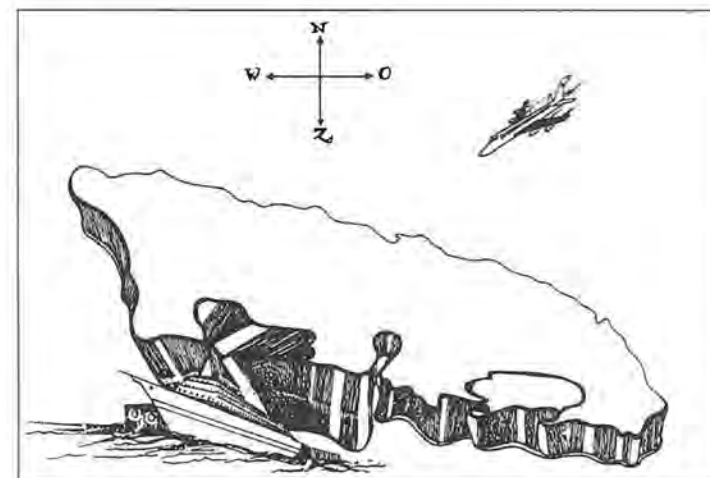
51 Wie is de toerist?

Dagelijks landen Amerikaanse en Europese vliegtuigen met hun passagiers op het internationale vliegveld van Aruba. Vele van deze passagiers komen voor hun plezier; om te genieten van ons zonnige klimaat, de mooie stranden en de helderblauwe zee. Ze komen naar Aruba om hun vakantie door te brengen. Zulke mensen noemen we *toeristen*.

De toeristen kunnen enkele uren, dagen, weken of langer blijven, maar niet meer dan één jaar. Tijdens hun verblijf op Aruba mogen toeristen niet werken. In hun vakantie liggen ze aan het strand, bezoeken ze onze mooie grotten of lopen ze rond in de stad om inkopen te doen. De toeristen komen per schip of per vliegtuig naar Aruba. Er zijn namelijk twee soorten toerisme:

- a *cruise toerisme*
- b *verblijf- of stay-over toerisme of resort toerisme*

Figuur 2.
De toeristen
komen per schip
of per vliegtuig

Cruise-toeristen maken een zeereis op een passagiersschip door het Caribisch gebied. Het schip doet vele eilanden aan waaronder ook Aruba. Ze verblijven minder dan 24 uur op Aruba. Voor de korte periode dat ze hier zijn, maken ze goed gebruik van de tijd. Ze gaan winkelen en het eiland verkennen. Je begrijpt wel dat cruise-toeristen niet alles van Aruba kunnen zien, omdat hun schip maar een paar uur in de haven blijft.

Stay-over of verblijftoeristen bezoeken Aruba voor een langere periode. Ze komen meestal voor een korte vakantie van één of twee weken. De meesten verblijven dan in een hotel of in een appartement. De verblijftoeristen komen om verschillende redenen naar ons eiland, bijvoorbeeld:

- om lekker uit te rusten van het harde werken in hun land;
- om de kou van de winter te ontvluchten;
- om hun "honey-moon" hier door te brengen;
Pasgetrouwde stelletjes vinden Aruba een echt paradijs.
- om artikelen te kopen die hier goedkoper zijn dan in eigen land.
Deze mensen noemen we kooptoeristen.

De meeste toeristen komen in de maanden november tot en met april. Dan is het winter in het land waar de toeristen vandaan komen. De rest van het jaar komen er minder toeristen. Dan is het warm in het land van herkomst. De overheid doet alles om te proberen meer toeristen in deze maanden aan te trekken.

Er zijn toeristen die elk jaar trouw naar Aruba komen. Deze toeristen noemen we "*repeat visitors*". Vaak bezoeken ze Aruba 10 à 15 jaar achter elkaar.

Ze worden beschouwd als Aruba's "*Goodwill Ambassadors*". Ze krijgen een plakkaat.

Hoe meer toeristen herhaaldelijk ons eiland bezoeken hoe beter. De meeste toeristen komen uit de Verenigde Staten. De laatste jaren is het aantal toeristen uit Latijns-Amerika, Canada en Nederland sterk toegenomen.

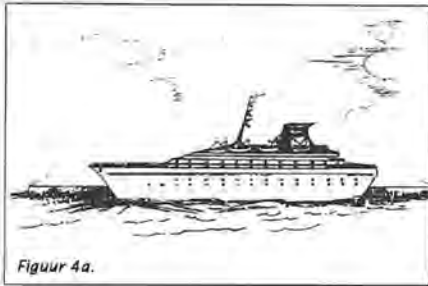
Opdrachten

1. Zijn de volgende zinnen goed of fout? goed fout
 - a Een toerist is iemand die voor zijn plezier op reis gaat.
 - b Een toerist is iemand die in een hotel komt werken.
 - c De toerist die Aruba bezoekt, blijft twee weken of langer.
2.
 - a Jij gaat met vakantie naar Bonaire. Ben je dan een toerist of niet?
 - b Wat heb je nodig om als toerist Bonaire binnen te komen?
 - c Schrijf 5 dingen op die je als toerist op Bonaire kunt doen.
 - d Bekijk figuur 3. Wat verwacht een toerist van Aruba?
 - e Heb jij dezelfde verwachting van Bonaire als een toerist heeft van Aruba?

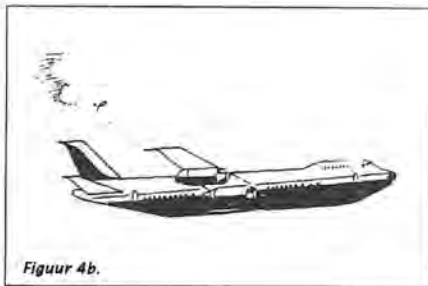
Figuur 3:
Wat verwacht de
toerist van Aruba?

3. Kruis de juiste antwoorden aan.
Een toerist komt naar Aruba: met een metro per vliegtuig
 met de trein met de bus per schip

Figuur 4a.

Figuur 4b.

4. a Welk soort toerisme stellen de figuren 4a en 4b voor?
 b Wat is het verschil tussen deze twee soorten toerisme?

Figuur 5.
 Tabel stay-over en
 cruise-toeristen
 van januari 1990
 t/m juni 1992.
 Bron: ATA

	Stay-over toeristen			Cruise-toeristen			
	januari	juni	december	januari	juni	december	
1990	31.379	33.019	41.319	1990	12.769	13.032	21.893
1991	35.703	40.300	45.864	1991	8.361	7.550	11.452
1992	41.519	38.386	45.826	1992	7.458	19.706	28.791

5. In bovenstaande tabel staat het aantal toeristen dat Aruba in een bepaalde periode bezocht.
- a Vul de getallen in voor het cruise-toerisme:
 In januari 1991 bezochten cruise-toeristen Aruba. Het aantal cruise-toeristen in juni 1991 bedroeg en in december 1991
- b In welke maand komen er minder cruise-toeristen? Waarom?
 c Was 1991 een goed jaar voor ons cruise-toerisme? Waarom?

- d Vul de getallen in voor het stay-over toerisme:

In januari 1991 bezochten stay-over toeristen Aruba.
 Het aantal stay-over toeristen in juni 1991 bedroeg en in december 1991

- e Vergelijk het aantal stay-over toeristen over de jaren '90 en '92 in de verschillende maanden.
- Wat valt jou op?
 - Bedenk drie redenen waarom het zo is.
- f Zet de volgende zinnen in een kader in je schrift met het juiste woord.
 Het aantal cruise-toeristen is vanaf 1990 toegenomen/afgenomen.
 Het aantal stay-over toeristen is vanaf 1990 toegenomen/afgenomen.

6. a Wat bedoel je met een repeat visitor?
 b Waarom is Aruba blij met repeat visitors?
 c Hoe beloont Aruba de repeat visitors?

§ 2 'Service' aan de toerist

In § 1 heb je geleerd dat Aruba veel stay-over toeristen heeft. Deze verblijftoeristen hebben natuurlijk onderdak nodig. Om als toerist op Aruba te verblijven zijn er drie mogelijkheden:

1. in een hotel;
2. in een appartement;
3. bij familie of kennissen.

De meeste toeristen maken gebruik van hotelkamers. Omdat het toerisme zo belangrijk is voor ons eiland, zijn er de laatste jaren verschillende luxe hotels en appartementen bijgebouwd. Bijna ieder hotel heeft restaurants en winkels. De grote hotels hebben een casino. De toeristen hebben een vrij grote keuze in hotelkamers. Voor iedereen is er wel wat aanwezig.

De stay-over toeristen die Aruba kiezen als vakantieplaats, verwachten dat ze zich hier thuis voelen. De toeristen willen behalve zon, zand en zee nog veel meer: mooie hotels met zwembaden, een actief avondleven met casino's, disco's, muziek en dans en natuurlijk winkels met sieraden en souvenirs.

Amerikaanse, Latijnsamerikaanse en Europese toeristen die Aruba bezoeken, worden op hun wenken bediend.

Figuur 6.
De toerist is koning

In figuur 6 zien we dat de toerist centraal staat in de service. De toerist is koning! Hij verwacht een vriendelijke en behulpzame bediening. Dit zal hem op zijn gemak stellen, waardoor hij zich snel thuis voelt. Van de verblijfgelegenheid of het restaurant verwacht hij, dat het er schoon is en dat het een vriendelijke bediening heeft. We noemen dat dienstverlening of service.

Aruba heeft veel mensen nodig om te werken in de hotels, restaurants en andere plaatsen die service geven aan de toerist.

Enkele voorbeelden van een goede service zijn:

1. de bellboy die de koffers met een glimlach draagt;
2. de taxichauffeur die een toerist vriendelijk te woord staat;
3. de waiter die de toeristen in de restaurants op hun wenken bedient.

In welke gelegenheid de toerist ook verblijft op Aruba, hij moet dagelijks eten en drinken. Alle hotels bezitten vaak twee of drie restaurants in het gebouw. Maar ook zijn er overal elders op het eiland vele andere restaurants waar hij terecht kan voor een heerlijke maaltijd.

Opdrachten

7. Zoek de volgende woorden op in de letterpuzzel:

e h e o k l m t u v	toerist
a o b d r i n k e n	hotel
c t d e f g h i j k	restaurant
r e s t a u r a n t	verblijf
l l m l n o p q r o	drinken
s t u v a w x y z e	logeren
y w b p o p z v t r	eten
s b c n e t e l a i	
f y l b r e v n s s	
l o g e r e n o p t	

8. Schrijf vijf namen van hotels op.
9. a Noem 5 restaurants op die verbonden zijn aan hotels.
b Schrijf 5 namen op van restaurants buiten de hotels.

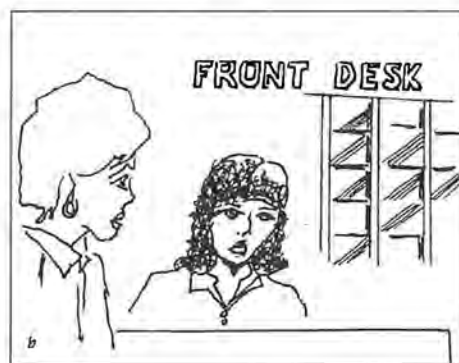

10. Maak een fotocollage. Op de fotocollage moeten verblijfsmogelijkheden en restaurants van Aruba te zien zijn.

Je leerkracht zal je helpen. In Bijlage 1 lees je wat een collage is.

11. Hieronder en op de pagina hiernaast zie je verschillende mensen bezig met dienstverlening. Het werk dat ze uitoefenen is een *beroep*. Welke beroepen oefenen de mensen in de figuren 7a t/m e uit?

Figuur 7.
Beroepen die te maken hebben met het toerisme

12. Rollenspel

- a Je bent een waiter in een restaurant, maar je bent vreselijk ongemanierd. Jou kan de leuze: "de toerist is koning", niets schelen. Verdeel de rollen. Gebruik je fantasie!
- b Beeld een toerist uit die bij een car-rental een auto gaat huren. Deze toerist krijgt een uitstekende service.
- c Stel, dat jij eigenaar bent van het restaurant met de ongemanierde waiter uit het rollenspel. Wat zou jij doen om de service te verbeteren?
- d Welke gevolgen zal de slechte service uit het rollenspel voor het toerisme hebben?

Leeroverzicht

Een toerist is.....

We kennen twee soorten toeristen:

- a., die per Aruba bereikt.
- b., die perAruba bereikt.

Bij zijn verblijf op Aruba heeft de toerist nodig om te logeren. Dit kan b.v. een zijn.

Om te eten maakt hij gebruik van de vele die Aruba rijk is, zowel binnen als buiten de hotels.

De toerist is afhankelijk van dienstverlening of in een hotel en restaurant.

Dat kan bijvoorbeeld zijn:

- a.
- b.
- c.

Om goede service te verlenen is een van belang.

Figuur 8.
Het toeristen-
bureau

2

Promotie

In het vorige hoofdstuk heb je geleerd dat Aruba erg in trek is bij de toeristen. Er komen veel stay-over toeristen en cruise-toeristen naar ons eiland. Hoe weten deze toeristen dat ze hun vakantie op dit kleine eilandje in de Caribische Zee willen doorbrengen? De vakantiegangers horen van Aruba via *reclame*. Je hebt twee soorten reclame:

- a gratis reclame: reclame gemaakt door mensen die Aruba hebben bezocht en daar enthousiast aan vrienden en kennissen over vertellen. Dit noem je *mondelinge reclame*.
- b betaalde reclame: bijvoorbeeld advertenties in kranten en tijdschriften en spots op de radio en de televisie. Bij dit soort reclame wordt Aruba in het buitenland als een produkt verkocht. Deze vorm van reclame noem je *promotie*. De promotie wordt betaald door de overheid en de bedrijven die aan het toerisme verdienen.

De ATA (Aruba Tourism Authority), ons toeristenbureau, maakt in het buitenland reclame voor Aruba als vakantie-land. Het toeristenbureau geeft rond de drie miljoen gulden uit voor advertenties in buitenlandse kranten en tijdschriften. Ook komen er regelmatig spots op bekende televisiestations in de V.S.

Het toeristenbureau is een overheidsinstelling die zich bezighoudt met het bevorderen van het toerisme in het algemeen. Verder maakt men folders en brochures, die de *reisbureaus* in het buitenland uitdelen aan mensen die informatie over Aruba wensen. Zo krijgen de toeristen een beeld van wat Aruba als vakantie-oord biedt. Op deze manier verkopen reisbureaus en *reisagenten*, die Aruba in het buitenland vertegenwoordigen, ons eiland als een produkt.

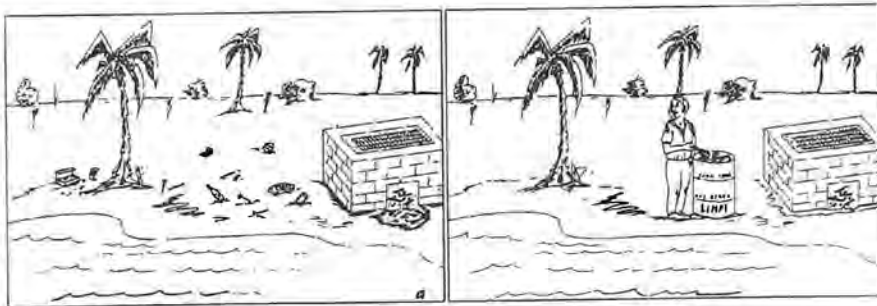
De ATA organiseert ook speciale reizen voor reisagenten, die dan met eigen ogen zien hoe aantrekkelijk ons produkt is voor de toerist. Ze ervaren dan zelf hoe Aruba is. Het doel is dat de reisagenten reizen naar Aruba organiseren en deze aan de reisbureaus verkopen. Deze bieden de toerist kant en klare reizen aan.

Door de promotie van Aruba in het buitenland komen er meer toeristen. Ook mondelinge reclame is belangrijk. Daarom moet de toerist een goede indruk van ons eiland als vakantieplaats meenemen. Een schoon Aruba is hiervoor noodzakelijk. In het volgend hoofdstuk behandelen we de belangrijkste *toeristische attracties*.

0 20

Opgaven

13. a. Welke overheidsinstelling zorgt voor de promotie van Aruba in het buitenland?
 b. Waarom is het niet nodig voor de ATA om in de maanden december/februari veel advertenties in tijdschriften of kranten van de V.S. te

Figuur 9a en b. "Een schoon Aruba komt een ieder ten goede" Getekend door een leerling van Colegio San Antonio

14. a. Wie bedoelt men met "een ieder" in figuur 9?

- d. Toeristen vinden dat Aruba alles behalve schoon is. Geef je mening hierover.
 e. Wat is de relatie tussen een schoon Aruba en promotie?

15. Bedenk een andere leuze bij de tekeningen 9a en 9b.

16. Jij wilt ook bijdragen aan de promotie van Aruba! Hier is jouw kans! Maak met je groep een promotieposter voor Aruba. Gebruik alles wat je verzameld hebt aan promotiemateriaal. In Bijlage 1 lees je hoe je een poster maakt.

- Denk aan:
 1. Wat verwacht een toerist?
 2. Wat heeft Aruba te bieden?

Leeroverzicht

Reclame is

We kennen twee soorten reclame:

- a. Hiermee bedoelen we
 Deze reclame kost veel / geen geld.
 b. Hiermee bedoelen we
 Deze reclame kost veel / geen geld.

Het toeristenbureau (de) geeft veel geld uit aan
 en in het buitenland. Het zorgt ook voor folders
 en brochures voor
 Het organiseert reizen naar Aruba voor Het doel
 hiervan is

Figuur 10.
'Un Aruba
amistoso tun
Aruba Cariñoso'

Getekend door
Jeanine Correa

3

Sun Sea Sand

In hoofdstuk 2 heb je gelezen dat toeristen kennis maken met ons eiland door promotie. Dat de promotie van Aruba in het buitenland veel succes heeft, merken we aan de groei van het toerisme. Bij die promotie legt men veel nadruk op de drie grote S'en: Sun, Sea & Sand. De toeristen komen hier naar toe om te genieten van:

- het fijne klimaat: weinig regen, een koele passaatwind en veel zon (Sun);
- onze mooie, witte zandstranden, waar ze kunnen zonnebaden en beachvolleybal spelen (Sand);
- de heerlijke, helderblauwe zee, waar ze naar hartelust kunnen zwemmen of watersporten, zoals waterskiën, snorkelen, zeilen en windsurfen (Sea).

Figuur 11.
Toerist aan het
strand

Opdrachten

17. Bekijk met je groep de poster die jullie bij opdracht 16 in hoofdstuk 2 gemaakt hebben.
- Maak een lijst van alles wat te maken heeft met S.S.S..
 - Waarvan geniet de toerist volgens jou het meest?
 - Op welke manier geniet ook jij, net als de toerist, van de S.S.S.?
 - Waarom moeten ook de toeristen zorg dragen voor onze S.S.S.?
 - Waarom is het belangrijk dat wij onze zee en stranden schoon houden?

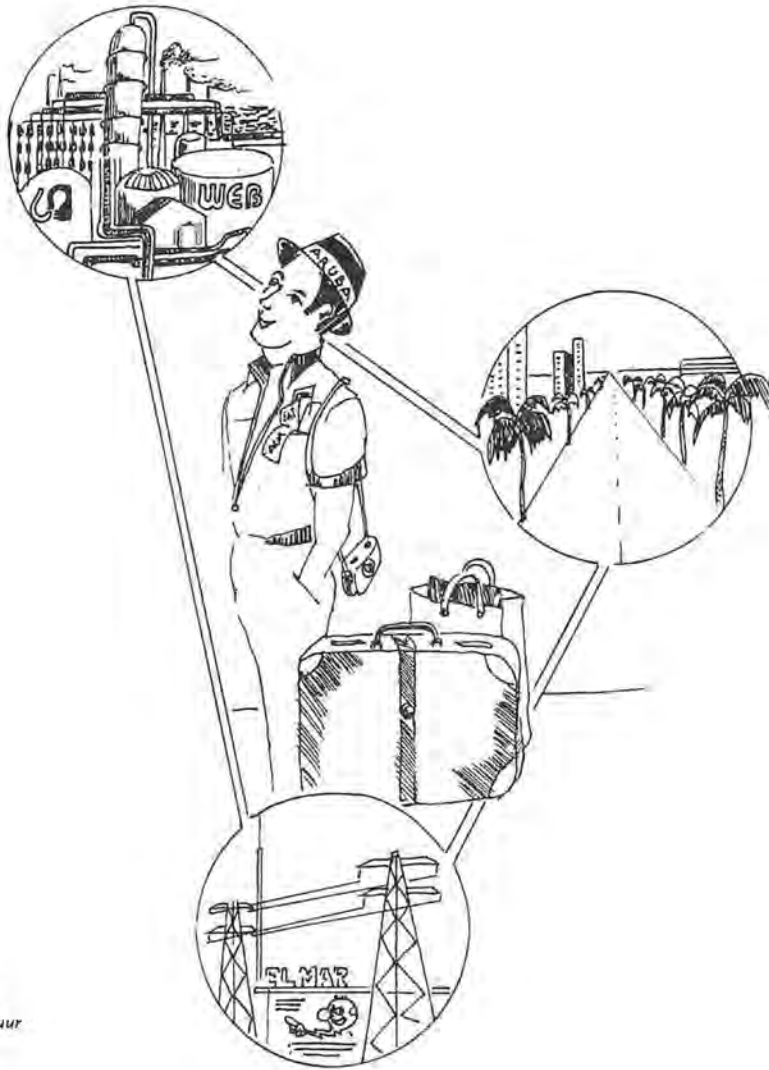

18. Zoek in de letterpuzzel 7 woorden op, die te maken hebben met S.S.S.:
Pas op! Er staan ook andere woorden in die wél iets met Aruba te maken hebben, maar niets met S.S.S..

s o n y m d u o g z
h r i l o k r y o w
f o n t e i n n c e
k h o i m n n y s m
a n c i y e c h i m
r e i k b l f n c e
u l u a o e i l o n
b i d k t k r t a n
a e b c i r i g s g
n z c b d o e r t k
f r u s d n i w a o
n a t n u s c s l k

OM TE
ONTHOUDEN

SUN	Een prettig klimaat: <ul style="list-style-type: none"> • weinig regen • zon • frisse passaatwind
SEA	<ul style="list-style-type: none"> • mooi, helderblauw water • veel watersportmogelijkheden
SAND	<ul style="list-style-type: none"> • prachtige witte stranden • een rustige plaats om te zonnebaden

Figuur 12.
Infrastructuur

4

Infrastructuur

Je hebt al gelezen dat, dankzij de promotie in het buitenland, de toeristen iets over Aruba weten. En ze zijn nieuwsgierig om alles zelf te zien! Daarom bezoeken deze toeristen ons eiland. Hier genieten ze volop van onze prachtige witte stranden, de helderblauwe zee en de dagelijks stralende zon (S.S.S.). Wel moet de overheid voor een goede *infrastructuur* zorgen.

Infrastructuur is alles wat een land nodig heeft om de economie op peil te houden en te bevorderen: zoals een vliegveld, een haven, een wegennet en water- en elektriciteitsvoorzieningen. De toerist moet in staat zijn om hier met een vliegtuig te landen. Dus een vliegveld met een ruime aankomst- en vertrekhal is zeker nodig. Verder moeten er goede wegen zijn om bij de hotels te komen. De *vakantiegangers* moeten lekker kunnen uitrusten in comfortabele hotels.

Op Aruba is de infrastructuur vooral belangrijk voor het toerisme. Het toerisme is één van de belangrijkste sectoren van de Arubaanse economie. Geen wonder. Het biedt veel werkgelegenheid en brengt welvaart op Aruba. Door de groei van het toerisme krijgt de overheid ook meer geld door belastingen. De inkomsten uit de airporttax en logeerbelasting stijgen als er meer toeristen komen! Dit geld kan de overheid gebruiken om de infrastructuur te verbeteren. Denk aan de uitbreiding van het water- en elektriciteitsnet en ook aan het onderwijs. Geen wonder dat veel van het overheidsgeld naar de infrastructuur gaat.

Opdrachten

19. Door het toerisme is de infrastructuur op Aruba sterk ontwikkeld.
 - a Noem 4 voorbeelden van verbetering van de infrastructuur.
 - b Deze veranderingen zijn noodzakelijk. Waarom?

Figuur 13.
Cura di Tortuga

Figuur 14.
Natural Bridge

Opdrachten

20. Bekijk figuur 13 en 14 en beantwoord de volgende vragen

De infrastructuur bepaalt voor een groot deel of een attractie bekend raakt bij de toeristen.

- Geef twee redenen waarom veel toeristen de Natural Bridge bezoeken.
- Geef twee redenen waarom minder toeristen naar Cura di Tortuga gaan.

Leeroverzicht

Infrastructuur betekent

Een goede infrastructuur is belangrijk voor Aruba, omdat

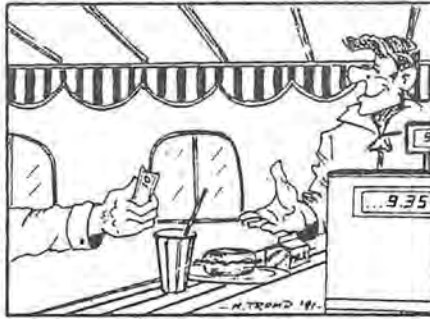
De overheid geeft veel geld uit aan

Een voorbeeld van verbetering van de infrastructuur is:

De regering betaalt de uitbreiding van de infrastructuur uit

Figuur 15.
Mensen geven geld uit

5

Mensen verdienen geld

In hoofdstuk 4 heb je geleerd dat de inkomsten van de overheid toenamen door het toerisme. De inkomsten namen niet alleen toe, veel mensen kregen ook werk. Dat was maar goed ook, want na de sluiting van de Lagoraffinaderij waren er plotseling veel werklozen. Door de groei van het toerisme kwam er zoveel werkgelegenheid, dat er zelfs mensen uit het buitenland werden aangetrokken om in de hotels te werken. Nu hebben bijna alle mensen werk en is er weer welvaart op Aruba. De mensen kunnen meer geld uitgeven; men kan meer kopen. Ook de overheid heeft hierdoor meer inkomsten.

Iedereen die werkt, moet belasting betalen. De werkgever trekt de belasting van het bruto salaris af en draagt deze af aan de overheid. Die belasting heet loonbelasting. Het geld dat de werknemer mee naar huis neemt, is het *netto salaris*. Over dit geld kan de werknemer zelf beschikken en hij geeft het naar eigen voorkeur uit.

Opdracht

21. In figuur 15 zie je wat men doet met het geld dat in de toeristische sector verdiend wordt.

Schrijf hier vier voorbeelden van op.

1.
2.
3.
4.

22. Stel je hebt een baan. Je salaris bedraagt Afl. 2000,— per maand.

Hoe zou jouw huishoudboekje eruit zien? Vul het onderstaande schema in:

bruto salaris	Afl.	2000,—	
loonbelasting	Afl.,—	
netto salaris	Afl.,—	Afl.,—
eten	Afl.,—	
kleding	Afl.,—	
vervoer	Afl.,—	
woonkosten	Afl.,—	
school/clubs	Afl.,—	
totale uitgaven:	Afl.,—	Afl.,—
Over voor vermaak of sparen:			Afl.,—

Leeroverzicht

Voor hun werk krijgen de mensen een

Hiervan wordt o.a..... afgetrokken.

Die wordt aan de afgedragen.

Het salaris kunnen de mensen zelf besteden aan:

-
-
-
-

Figuur 16.
Vraag naar
arbeiders

6

Aruba, wees jezelf!

De invloed van het toerisme

Je weet al dat sinds 1985 de toeristensector de belangrijkste bron van inkomsten is geworden. De promotie van Aruba brengt veel toeristen uit allerlei landen hier naartoe. In de laatste jaren zijn er nieuwe hotels bijgebouwd om deze vakantiegangers van een verblijf te verzekeren. Ook verschillende winkels, restaurants en andere eetgelegenheden openen hun deuren.

De bloei van het toerisme zorgt voor *directe* en *indirecte* werkgelegenheid. Het toerisme levert werk aan velen: souvenirverkopers, touringcar-chauffeurs en duikinstructeurs. Het zorgt voor werk in de hotels. Dit noemen we *directe* werkgelegenheid. Bouwvakkers die de hotels bouwen, taxichauffeurs en kruiers bij het vliegveld zijn voorbeelden van *indirecte* werkgelegenheid.

Aruba heeft de laatste jaren een snelle ontwikkeling doorgemaakt. Eerst was er sprake van een tekort aan arbeidsplaatsen. Nu is er geen werkloosheid meer. In tegendeel; er is zelfs een tekort aan werkers door de groei van het toerisme. Daarom werken er tegenwoordig meer vrouwen buitenshuis. De vrouw die buitenshuis werkt, heeft een zware taak. Naast het huishouden en de opvoeding van de kinderen moet ze ook haar werk verrichten. Vaak zorgen nu de vader en de moeder samen voor de kost. Een voordeel is dat er nu meer geld in huis is. Maar er zijn ook nadelen aan verbonden, bijvoorbeeld dat de kinderen aan hun lot overgelaten worden, als ze eenmaal thuis komen van school, omdat er geen opvang voor hen is.

Uit het buitenland komen ook veel werknemers. Deze werknemers zijn immigranten die op ons eiland komen werken, om zo een beter bestaan te krijgen. De immigratie is de laatste jaren erg toegenomen. Hierdoor is de bevolking in korte tijd gegroeid. Onze bevolking bestaat nu uit veel *nationaliteiten* die samen vreedzaam op dit kleine eiland wonen.

Naast de veranderingen in het bevolkingsaantal zijn er ook andere veranderingen op te merken in de Arubaanse maatschappij.

Voorbeelden zijn:

- verandering van onze eetgewoontes;
Door tijdgebrek zijn de fastfoodsrestaurants erg in trek. Ayó onze "dushi stoba" en "sòpi mondongo" en lang leve de hamburger en de cola!
- de intrede van de internationale misdaad;
De handel in drugs, het witwassen van drugsgeld en de handel in beschermde diersoorten zien ons eiland als een springplank.
- verwaarlozing van familie;
Als beide ouders werken hebben ze weinig tijd voor de kinderen.
- de aantasting van ons milieu;
Om huizen te bouwen voor de vele mensen die hier komen om te werken, wordt onze cunucu gekapt.

Figuur 17.
Dit alles hebben
wij U te bieden ...

Het is aan ons allen om te zorgen dat, ondanks de stijging van de welvaart, onze tradities niet verdwijnen. Zeker niet wat bekend staat bij de toeristen, zoals onze *service, vriendelijkheid, eerlijkheid en gastvrijheid*.

Opdrachten

23. a Noem twee voordelen van het toerisme.
b Geef twee voorbeelden van veranderingen door het toerisme.
c Noem drie problemen die buitenlanders ondervinden, als zij op Aruba komen om te wonen en te werken.
d Schrijf vier voor- en nadelen op die gezinnen ondervinden, waarvan de beide ouders werken: Maak een kolom met de voordelen en een kolom met nadelen.

Voordelen

Nadelen

.....
.....
.....
.....

- e Immigratie is
O als mensen een land binnenkomen om zich te vestigen.
O als mensen hun land verlaten om zich in een vreemd land te vestigen.
- f Stelling "Het grote aantal buitenlanders is nadelig voor ons toerisme"
1. Wat vind je van deze stelling?
 2. Is er volgens jou een oplossing voor dit probleem?
 3. Zoek drie kranteartikelen over dit probleem en plak die in je schrift.

Figuur 18.

Figuur 19.

24. Op figuren 18 en 19 staan twee bekende gebouwen.

Om welke gebouwen gaat het hier?

Figuur 18:

Figuur 19:

25. Ook onze folklore dreigt verloren te gaan door invloed van buitenaf en door het toerisme. Hieronder staan de titels van drie bekende liedjes. In de bijlagen vind je de teksten van twee ervan.:

- Chanita
- Orjunchi (bijlage 2)
- Cunucu di zuid (bijlage 3)

Kies een liedje en beeld dit uit. Gebruik de tekst, dans, muziek en je creativiteit! Laat je leiden door je fantasie!

Leeroverzicht

De toeristische sector is de
sector van onze economie.

Het toerisme levert een positieve bijdrage aan Aruba, omdat het:

a

b

Door de groei van het toerisme zien we veel veranderingen.

Voorbeelden van veranderingen als gevolg van de groei van het toerisme zijn onder andere:

a

b

c

d

Wat ons geliefd maakt bij de toeristen zijn onder andere:

a

b

c

d

Figuur 20.
Op Aruba kun je
alle mogelijke
watersporten
beoefenen

7

Waar naar toe?

In de vorige hoofdstukken heb je geleerd waarom het toerisme zo belangrijk is voor Aruba en dat deze toeristen vooral voor de *S.S.S.'en* komen. Weet je nog wat dat betekent?

Behalve zonnebaden en zwemmen kunnen de toeristen deelnemen aan allerlei andere activiteiten. Naast zeilen, skiën en duiken, bezichtigen de vakantiegangers met een taxi of een bus de toeristische attracties zoals Casibari, Natural Bridge, Ayo en Alto Vista. Wie het durft, huurt een auto (een V-wagen), een jeep of een scooter om zelf rond te toeren. Dit rondrijden om het eiland te verkennen noemen we *sightseeing*.

In de avonduren genieten de toeristen van het Arubaanse *nightlife*, zoals casino's en nightclubs met muziek en dans. Op dinsdagavond bestaat ook de gelegenheid iets te proeven van onze *cultuur* op het Bon Bini Festival.

Speciale activiteiten, die in bepaalde maanden plaats vinden, zoals Carnaval en de Aruba Hi-Winds trekken veel toeristen aan.

Opdracht

26. Op het Bon Bini Festival wordt een show gepresenteerd, die speciaal voor de toeristen in elkaar is gezet. Hierin worden onderdelen van onze cultuur getoond. Deze activiteiten op het Bon Bini Festival worden ook wel "stage-cultuur" genoemd. De toeristen gaan er graag naar toe om iets van onze cultuur te proeven.
- Welke activiteiten worden op het Bon Bini Festival gehouden?
 - Waarom praten we over "stage-cultuur" als we het over het Bon Bini Festival hebben?

Na alles wat je nu geleerd hebt over het toerisme, ga je nu zelf in een groepje een onderzoekje doen. Hieronder staan vijf thema's, die toeristische activiteiten zijn. In je onderzoekje ga je na wat deze activiteiten inhouden en of ze inderdaad toeristen aantrekken. Deze thema's zijn:

- De casino's
- Aruba Hi-Winds
- Aruba Jazz & Ritmo Festival
- Sightseeing
- Carnaval

Opdracht

27. Groepswerk

- Kies eerst met de groep een thema uit.
- Ga op zoek naar informatie over het thema. Probeer zoveel mogelijk gegevens te verzamelen.
- Sorteert de gegevens die jullie als groep voor de verwerking nodig hebben.
- Verwerk de informatie zo overzichtelijk mogelijk op grote flappen papier.
- Hang de flap aan de muur.
- Presenteer je thema aan je klasgenoten. Het beste kun je een spreekbeurtje voorbereiden om je thema uit te leggen.
- Op de volgende pagina's staan suggesties om je thema uit te werken.
- Natuurlijk mag je ook eigen ideeën inbrengen.
- Plezier er mee en veel succes!

De grote hotels hebben allemaal een casino. Dit is de afdeling van het hotel bestemd voor het gokken. Van tijd tot tijd organiseren de verschillende casino's toernooien. Hierbij maakt men gebruik van speciale chartervluchten, waarbij mensen naar Aruba gehaald worden om te gokken. Ook lokale mensen zijn welkom in de casino's.

Suggesties voor de uitwerking van je thema:

1. Welke hotels hebben een casino?
2. Wie bezoeken deze casino's?
3. Vanaf welke leeftijd word je in een casino toegelaten?
4. Ga na, of de bezoekers een toegangsprijs moeten betalen.
5. Waarom bezoeken de mensen de casino's?
6. Wat voor soort geld gebruikt men in de casino's om te gokken?
7. Welke toernooien worden er georganiseerd?
8. Waarom worden er chartervluchten georganiseerd?
9. Vanuit welke landen komen deze chartervluchten?
10. Gelden de casino-regels ook voor lokale mensen?
11. Wat is het werk van een controleur in het casino?
12. Ga na, wat de casino's betekenen voor de promotie van Aruba.
13. Ga na, of de casino's ook belasting betalen.

De jaarlijkse internationale windsurf-wedstrijden, bekend als de "Aruba Hi-Winds", vinden meestal plaats in de maand juni.

De deelnemers komen uit veel verschillende landen. Ze zijn toeristen die van windsurfen en andere watersporten houden. Als je op de dagen van de "Aruba Hi-Winds" langs de beach rijdt, zie je dat het daar een drukte van belang is.

Suggesties voor de uitwerking van je thema:

1. Waar worden de Aruba Hi-Winds gehouden?
2. Door wie worden de Aruba Hi-Winds georganiseerd?
3. Waarom worden de wedstrijden in juni gehouden?
4. In wat voor categorieën wordt er gewindsurft?
5. In welke onderdelen wordt er gewindsurft?
6. Ga na, hoeveel deelnemers er zijn en uit welke landen zij komen.
7. Ga na, in hoeverre de Aruba Hi-Winds bijdragen tot de groei van het toerisme.
8. Vind je dat de Hi-Winds een groot succes zijn? In welk opzicht?
9. Waarom zou het net zo goed een flop kunnen worden?

Er is nog een andere activiteit die in de maand juni, dus ongeveer in dezelfde periode als de Aruba Hi-Winds, wordt gehouden: het Aruba Jazz & Ritmo Festival. In dit festival treden vele bekende buitenlandse artiesten op. Toeristen die van deze soort muziek houden, komen dan in deze periode naar Aruba.

Suggesties voor de uitwerking van je thema:

1. Zoek een programma van het Aruba Jazz & Ritmo Festival.
2. Wat voor festival is het?
3. Welke artiesten hebben op dit festival opgetreden?
4. Uit welke landen komen de jazz-musici?
5. Wanneer werd het jazz-festival voor het eerst op Aruba gehouden?
6. Is jazz-muziek bekend bij ons?
7. Waar komt deze muziek vandaan?
8. Wat wordt er gedaan om meer bekendheid te geven aan de jazz?
9. Treden er alleen internationale artiesten op?
10. Waarom wordt dit festival in de maand juni gehouden?
11. Hoe vaak wordt dit festival gehouden?
12. Hoe lang duurt het festival?
13. In welk opzicht is deze laatste activiteit een promotie voor Aruba?

In de les heb je al gelezen dat de toeristen graag kennismaken met ons eiland. Ze willen iets meer zien dan stranden en hotels. Het verkennen van het eiland noemen we *sightseeing*.

Ze kunnen dit doen met de bus, huurwagen, scooter, jeep of taxi. De meest bezochte plaatsen op Aruba zijn: de Natural Bridge, Ayo, Casibari en de grotten. Als wij willen dat de toeristen ons eiland bezoeken, moeten wij ervoor zorgen dat we deze plaatsen schoon houden en aantrekkelijk maken.

Suggesties voor de uitwerking van je thema:

1. Verzamel postkaarten en folders van de meest bezochte plaatsen op Aruba.
2. Maak een lijst van de plaatsen die door de toeristen het meest bezocht worden en wijs die op de kaart van Aruba aan.
3. Wijs op de kaart enkele plaatsen aan die ook wel door toeristen bezocht worden, maar die minder bekend zijn.
4. Om het eiland te zien kun je een "tour" boeken, of je kunt er op eigen gelegenheid met een gehuurde auto op uit gaan. Ga na, welke soort toeristen van de eerste mogelijkheid gebruik maken en welke van de tweede.
5. Welke mogelijkheden heb je om georganiseerd het eiland te bekijken?
6. Hoeveel auto- en scooterverhuurbedrijven zijn er op Aruba?
7. Wat is een "off-road" tour?
8. Welke invloed heeft een "off-road" tour op het karakter van het landschap van Aruba?
9. Zijn er ook georganiseerde "off-road" tours?
10. Toeristen worden vaak lastig gevallen of raken in moeilijkheden tijdens deze tours. Bedenk een oplossing hiervoor.

Het Arubaanse Carnaval is iets apart. Er zijn toeristen die dit evenement niet willen missen. Jaarlijks komen er vele toeristen naar ons eiland om samen met ons Carnaval te vieren. Dit feest vieren we meestal in de maand februari. De carnavalsactiviteiten beginnen met de Prins- en Pancho-verkiezing. Daarna volgen de verschillende Reina-verkiezingen en de Calypso- en Tumbacontests. De hoogtepunten zijn de carnavalsparades. De meeste toeristen komen voor de grote carnavalsparade in Oranjestad. Ze vinden deze prachtig en kleurrijk.

Suggesties voor de uitwerking van je thema:

1. Ga bij het Sac-kantoor langs om oude carnavalsprogramma's die minstens 15 jaar oud zijn, te halen.
2. Zoek het carnavalsprogramma van vorig jaar.
3. Vergelijk de programma's en schrijf de verschillen op.
4. Probeer in een interview met een lid van de Sac er achter te komen, waarom er veranderingen in het carnavalsprogramma zijn aangebracht.
5. Ga naar de ATA en vraag naar het aantal toeristen dat Aruba tijdens de carnavalsperiode bezoekt.
6. Wat doen de hotels aan Carnaval?
7. Welke rol speelt carnaval in de promotie van Aruba?
8. Heeft het toerisme invloed op de wijze waarop wij carnaval vieren?
9. Worden carnavalsactiviteiten op het Bonbini Festival als "stage-cultuur" beschouwd?

1. Een collage

Een collage (scheurprent of plakprent) kunnen we omschrijven als een verzameling van (opgeplakte) beelden, teksten of voorwerpen, die een boodschap visueel weergeven of een bepaalde gedachte of opvatting vorm geven.

Bij een fotocollage is je beginsituatie een leeg stuk papier. Omdat hierbij alleen met foto's wordt gewerkt, noemt men deze vorm van collage ook wel foto-montage.

Deze montage kan gemaakt worden door uit verschillende foto's stukken te knippen, die naast, op of onder elkaar geplakt worden.

2. Een poster

Een poster moet aan bepaalde criteria voldoen:

- Het onderwerp moet duidelijk worden weergegeven.
- Een poster moet in positieve zin de aandacht trekken.
- Een poster dient een goede vlakverdeling te hebben.

Hoe ga je te werk?

- Het onderwerp wordt besproken:
 - Wat zal de kijker "aantrekken"; wat is, gezien de mogelijkheden van het groepje, realiseerbaar; wordt er met (veel) kleuren gewerkt of juist niet; wordt er gebruik gemaakt van speciale technieken, enz.
- Elke leerling maakt een schets, waarbij vooral de vlakverdeling en kleuren belangrijk zijn. Hieruit wordt de beste gekozen.
- De poster wordt vervolgens in het groot nagemaakt.
- De poster kan gekopieerd en vervolgens ingekleurd worden, of op een andere manier worden vermenigvuldigd.

Orjunchi ta nos amigu, Orjunchi t'un piscadó
Tur di 'e ta mata guengu mata masbangu cu buladó
Maint'e ta drecha reda, merdi'e ta cabishá
Anochi e ta den su boto ta tira liña mata pisca.

Refrein:

Shonnan tur yega cerca prepará bo manteca
Yega bin cumpr'un doll'i pisca
Awé nos tin bon pisca hala reda tresa tera
Nos día ta segura yega cumpra nos pisca

Lama ta nos bon amígu, rikesa di un piscadó
E bientu ta supla dushi hala nos boto hiba pafó
Awé nos ta pisc'un guipi, mañan nos tin buladó
Tur día nos tin cuminda pisca na soppi cu conofló

(Refrein)

Mainta nos tur ta lanta, bai plasa cu nos pisca
Contentu nos tur ta canta awe ta dia di bon pisca
E hendenan tur ta yega ta cumpra nos bakijou
Florin ta yená na sacu ta cuminsa lora ta cai abao.

(Refrein)

Tin planta den cunucu di zuid
 Tin planta den cunucu di zuid
 Pinda i pampoena geel
 Pinda i pampoena geel
 Maishi grandi i kalalu

Mi cunucu tin cosecha
 i fruta fresco
 E recompensa di mi sodó
 Dios laga semper mi por weitele
 dorna di berde i yen di flor
 I mi burico cu su sia
 rikesa grandi cu mi a hereda
 Un magashina henter mi chapí
 un bon principio di un gran trahado

Koor:
 Ma mi yiu boluntad
 Corda semper rubiano bo ta

I si den bida lo por tin suerte
 di por wak un cunucu planta

Ma mi yiu boluntad
 Corda semper rubiano bo ta

I si den bida lo por tin suerte
 di por wak un cunucu planta

Woordenlijst

De woordenlijst verklaart de moeilijke woorden die in deze module gebruikt worden.

ATA; Aruban Tourism Authority

Het toeristenbureau

Beroep

Het soort werk dat je doet.

Cruise-schip

Een groot passagiersschip waarmee men luxe reizen kan maken.

Cruise-toeristen

De passagiers van toeristenschepen.
 Ze verblijven minder dan 24 uur op het eiland.

Cultuur

Alles wat eigen (kenmerkend) is aan een bepaald volk.

Directe werkgelegenheid

Het werk in de hotels zelf.

Eerlijkheid

Oprechtheid, betrouwbaarheid.

Gastvrijheid

Ervoor zorgen dat iemand die bij jou op bezoek komt, het naar zijn zin heeft.

Goodwill Ambassadors

Toeristen die al meer dan tien jaar op

Aruba op vakantie zijn geweest. Zij maken reclame voor Aruba door enthousiaste verhalen aan vrienden en kennissen te vertellen. Namens de regering worden ze benoemd tot Goodwill Ambassadors. Ze krijgen daarbij een oorkonde overhandigd.

Indirecte werkgelegenheid

Het werk buiten de hotels ontstaan door het toerisme

Infrastructuur

Het geheel van voorzieningen in een gebied zoals: wegen, energievoorzieningen en vliegvelden.

Jazz & Ritmo Festival

Een muziekenvenement op Aruba waarin internationale artiesten optreden.

Loonbelasting

Bepaald deel van het salaris dat de werknemer aan de overheid afdraagt. Het wordt meestal ingehouden door de werkgever.

Luchthaven

Een plaats waar vliegtuigen landen en opstijgen zoals het Aeropuerto Internacional Reina Beatrix.

Mondelinge reclame

Gratis reclame door mensen die enthousiast over iets praten.

Nationaliteit

Herkomst., b.v. veel inwoners van de V.S.

hebben de Amerikaanse nationaliteit.

Netto salaris

Het geld dat een werknemer mee naar huis neemt na aftrek van belastingen.

Nightlife

De uitgaansmogelijkheden 's avonds en 's nachts.

Overheid

Het geheel van alle door het land aangestelde ambtenaren en diensten.

Promotie

Het maken van reclame via tijdschriften en spots om Aruba bekendheid te geven als toeristische bestemming.

Reclame

Een manier om de aandacht te trekken van de toeristen zodat ze zin krijgen om Aruba te bezoeken.

Reisagent

Iemand die in het buitenland Aruba als toeristische bestemming probeert te verkopen.

Reisbureaus

Een bureau of winkel waar je een reis kunt boeken en kopen.

Repeat visitor

Een toerist die al eens eerder zijn vakantie op Aruba heeft doorgebracht en soms zelfs bijna elk jaar terugkomt.

Service

Dienstverlening waar een klant recht op heeft, omdat hij ervoor betaalt.

Sightseeing

Rondrijden met het doel een gebied te verkennen.

Stay-over toerist (zie verblijftoerist)

Toerisme

Het geheel van activiteiten dat de toeristen het verplaatsen en verblijven in een land (op een eiland als Aruba) mogelijk maakt.

Toerist

Een persoon die voor zijn ontspanning naar een bepaalde plaats reist en daar langer dan 24 uur en minder dan een jaar verblijft.

Toeristische attractie

Een plaats die aantrekkelijk is voor toeristen. Bijv. een bezienswaardigheid, stranden, bergen enz.

Vakantieganger

Iemand die op vakantie gaat in het buitenland of in zijn eigen land.

Verblijftoerist

Toerist die enkele dagen of langer blijft. Een andere naam voor een verblijftoerist is stay-over toerist of resort toerist.

Vriendelijkheid

De eigenschap aardig te zijn voor anderen.